

آیین نامه آموزشی

دوره های گردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

شماره ۲/۲۴۴۷۵۹ مورخه ۹۳/۱۲/۲۴

به انضمام

آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر

شماره ۴۰۰/۸۲۰/۱۳۸۱ مورخه ۹۴/۸/۱۷

بنیاد شهید و امور ایثارگران

(مصوب ۹۳/۹/۴ ستاد شورای برنامه ریزی طرح شاهد)

و

شرح وظایف و اختیارات شورای بررسی موارد خاص

تعاریف آیین نامه شاهد

دانشجویان شاهد و ایثارگر شامل موارد ذیل می باشند :

(۱) جانبازان ۲۵٪ و بالاتر

(۲) آزادگان

(۳) همسر و فرزند (شهید، جاویدالتر، آزاده، جانباز ۲۵٪ و بالاتر)

(۴) جانباز با حداقل ۱۵٪ جانبازیو سه ماه حضور داوطلبانه در جبهه

(۵) رزمنده با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه

ستاد : ستاد امور شاهد و ایثارگر دانشگاه

کمیته منتخب: کمیته منتخب ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه ، این کمیته به منظور تسهیل و تسریع در رسیدگی به درخواست های آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر و به تشخیص رئیس ستاد تشکیل میگردد و اعضای آن متشکل از افراد ذیل می باشد.

۱- معاون آموزشی دانشگاه یا مدیر آموزش دانشگاه به عنوان رئیس کمیته

۲- مدیرکل (یا حسب مورد مدیر و یا رئیس گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر به عنوان دبیر ستاد

۳- یک نفر از اعضای هیئت علمی استاد مشاور دانشگاه

دبیر ستاد : دبیر ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

یاد آوری:

در دانشگاه ها و یا مراکز آموزش عالی که کمیته منتخب ستاد تشکیل نمی گردد موارد مربوطه در کمیسیون موارد خاص دانشگاه بررسی و تصمیم گیری می شود.

آیین نامه آموزشی

به استناد بند های ۲، ۸، ۱۲ ماده ۲ آیین نامه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۷/۲۸) ، آیین نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می شود :

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آیین نامه تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیاز های جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیت های آموزشی دانشگاه ها مؤسسه های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیت های موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲- تعاریف

۱. وزارت : منظور وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری است .
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تاسیس از مراجع زیربط بوده و مجری هر یک از دوره های کاردانی ، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه هایی است که از بودجه عمرانی دولت استفاده میکنند.
۴. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره های آموزش عالی برای ضوابط معین ، پذیرفته شده ، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت های آموزشی دانشگاه شرکت میکند.
۶. غیر حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیت های آموزشی الزامی نیست.
۷. نیمه حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام میشود.
۸. راهنمای آموزشی: عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب میشود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش آموختگی باشد.
۹. برنامه درسی : منظور مجموعه ی به هم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال میکند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.
۱۰. واحد درسی : میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت ، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیم سال تحصیلی یا دوره ی تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا میشود.
۱۱. درس جبرانی : درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذران آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.
۱۲. رشته تحصیلی : یکی از شعب فرعی از گروه های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می انجامد.
۱۳. گرایش تحصیلی : هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحد های رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحد ها بیشتر باشد.
۱۴. دوره کاردانی پیوسته : دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز میشود و شامل دانش آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی میشود.
۱۵. دوره کاردانی ناپیوسته : دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز میشود و شامل دانش آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی میشود.

۱۶. دوره کارشناسی پیوسته : دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز میشود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی میشود.
۱۷. دوره کارشناسی ناپیوسته : دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز میشود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی میشود.
۱۸. گروه آزمایشی : مجموعه رشته های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته بندی میشود.
۱۹. گروه آموزشی : بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیات علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است ه با ایجاد و راه اندازی آهن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل میشود.
۲۰. شورای آموزشی : یکی از شورا های تخصصی اولین سطح سیاست گذاری بخشی دانشگاه می باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می شود و نسبت به سیاستگذاری و برنامه ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش و ارائه به شورای دانشگاه و هیات رئیسه اقدام می نماید. شورای آموزشی می تواند اختیارات مشخص شده در این آیین نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.
۲۱. دانش آموخته : فردی است که یکی از دوره های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.
۲۲. نیمسال تحصیلی : هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.
۲۳. دوره تابستان : شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است.
- ماده ۳ - شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره
- ۳-۱. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.
- ۳-۱. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.
- ماده ۴ - نحوه اجرای دوره
- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می شود.
- تبصره : دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی را منحصرأ برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.
- ماده ۵- دانشگاه موظف است، برنامه های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت را برای دوره ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.
- تبصره : دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحد های درسی هر دوره را با الویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تاکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استاندارد های مصوب وزارت ارائه نماید.
- ماده ۶- دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده ۷- دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در این صورت دانشجو با تایید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد بشرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش آموخته شود، با تایید گروه آموزشی، می تواند واحد های مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره الحاقی شاهد: دانشجوی شاهد و ایثارگری که حداکثر ۱۰ واحد درسی برای اتمام واحدهای دوره تحصیلی داشته باشد میتواند با تایید کمیته منتخب ستاد واحدهای مذکور را در نیمسال تابستان انتخاب نماید.

تبصره ۴: دانشجو همزمان نمی تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵: در صورتی که واحد های انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در اینصورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی تاثیر است (یا به عبارت دیگر، در شرایط مذکور، اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی شود.)

تبصره الحاقی شاهد: در صورتی که واحد های انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص کمیته منتخب ستاد خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۴ واحد درسی برسد، در این صورت میانگین کمتر از ۱۲ دانشجو مشروطی محسوب نمی شود(استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز است)

تبصره ۱ شاهد: در صورتی که معدل کل دانشجوی شاهد و ایثارگر ۱۴ و بالاتر باشد می تواند با رعایت ضوابط این ماده در نیمسال تابستان حداکثر ۸ واحد درسی انتخاب نماید.

تبصره ۲ شاهد: دانشجوی شاهد و ایثارگر می تواند حداکثر دو نیمسال تحصیلی با تایید کمیته منتخب ستاد حداقل ۱۰ واحد درسی انتخاب نماید.

ماده ۸- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تایید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحد های آن نیمسال (موضوع تبصره های ۳ و ۲ ماده ۷) می تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلا یک درس عملی - نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

ماده ۹- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تاخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده ی گروه آموزشی است.

تبصره: دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۱۰- تعداد واحد های جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفا برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آن ها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند، نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

ماده ۱۱- آموزش رایگان برای هر دانشجوی، در هر دوره تحصیلی صرفا یکبار و در یک رشته تحصیلی امکانپذیر است.

ماده ۱۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیئت امنای دانشگاه می باشد.

تبصره شاهد: دانشجوی شاهد و ایثارگر برای دروس مردودی یکبار معاف از پرداخت هزینه می باشد. همچنین در صورتی که حذف دروس دانشجوی شاهد و ایثارگر با تایید ستاد انجام گرفته باشد از پرداخت هزینه معاف است.

ماده ۱۳- دانشجوی مشمول این آیین نامه می تواند در دوره های غیر حضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می شود، طبق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل همزمان دانشجویان استعداد های درخشان براساس مصوبات شورای هدایت استعداد های درخشان وزارت انجام می شود.

ماده ۱۴- برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می شود.

ماده ۱۵- مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره های کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجوی در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیات امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می شود.

تبصره الحاقی شاهد: به حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجویان شاهد و ایثارگر در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته دو نیمسال اضافه می شود.

ماده ۱۶- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجوی در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره الحاقی شاهد: مدت زمان امتحان (میان ترم و پایان ترم) برای دانشجوی جانباز که بدلیل عدم توانایی ناشی از مجروحیت نیاز به افزایش مدت زمان امتحان میباشد، بنا به تشخیص و اعلام دبیر ستاد، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

تبصره ۲: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تایید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه نامه ماده ۱۴ انجام می شود.

ماده ۱۷ - حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره های حضوری الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیر موجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره الحاقی شاهد: تشخیص موجه یا غیرموجه بودن دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات درس یا امتحان با کمیته منتخب ستاد میباشد. چنانچه غیبت موجه دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات امتحان درس یا دروس به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ یا آلام متأثر از آن باشد و دانشجو نتواند در امتحان درس یا دروس اخذ شده شرکت نماید با تایید کمیته منتخب ستاد میتواند حداکثر تا پایان نیمسال بعدی در امتحان درس یا دروس شرکت نماید، در غیر اینصورت درس یا دروس مذکور حذف می شود و مطابق تبصره الحاقی به تبصره ۵ ماده ۷ رعایت حد نصاب الزامی نیست. "عدم ثبت نمره یا کسب نمره قبولی در درس یا دروس مذکور مانع اخذ دروس بعدی نخواهد شد."

تبصره ۲: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تایید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکانپذیر است.

تبصره الحاقی شاهد: در شرایط خاص حذف کلیه دروس یک نیمسال با درخواست کتبی دانشجوی شاهد و ایثارگر و تایید کمیته منتخب ستاد تا قبل از شروع امتحانات امکان پذیر است. این نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

تبصره ۳: دانشجو می تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تایید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحد های باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

تبصره الحاقی شاهد: دانشجوی شاهد و ایثارگر مجاز است یک درس بیشتر از سایر دانشجویان حذف اضطراری نماید.

ماده ۱۸ - حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند. نمره یا تمام نمره های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می ماند اما این نمره ها در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره الحاقی شاهد: نمرات مردودی ۵ عنوان درس دانشجوی شاهد و ایثارگر از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آن محسوب نمیشود، مشروط بر اینکه در نیمسال های بعد حد اقل نمره ۱۲ را در دروس مذبور اخذ نماید.

تبصره ۲: گذراندن دروس با توجه به تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش آموختگی می باشد و مشروطی دانشجوی در نیمسال های قبل را خنثی نمی کند.

تبصره ۳: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

ماده ۱۹ - چنانچه میانگین نمرات دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می شود و در نیمسال بعدی حداکثر می تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می شود.

تبصره الحاقی شاهد: یک نیمسال به تعداد نیم سال های مشروطی مجاز دانشجویان شاهد و ایثارگر اضافه میشود.

ماده ۲۰ - دانشجو می تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تایید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره الحاقی شاهد: در صورتی که مرخصی برای معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متاثر از آن باشد با ارائه مدارک مربوط و تایید ستاد و پزشک دانشگاه، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمیشود.

تبصره ۳: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴: دانشجو می تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی های مذکور در این ماده و تبصره های مندرج در آن بهره مند شود.

ماده ۲۱: ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود.

تبصره الحاقی شاهد: در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل معالجات پزشکی و صدمات ناشی از جنگ و یا آلام متاثر از آن، دچار وقفه تحصیلی به میزان حداکثر دو نیمسال شود، با تایید ستاد میتواند ادامه تحصیل دهد و آن مدت جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمیشود.

تبصره: تصمیم گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۲۲ - دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصا و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیراینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر میشود.

ماده ۲۳ - دانشجوی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:

الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه.

ب) موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد و با تایید شورای آموزشی دانشگاه.

ج) کمتر نبودن نمره های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تایید سازمان سنجش آموزش کشور.

د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده.

تبصره الحاقی شاهد: دانشجوی شاهد و ایثارگر که به تشخیص کمیته منتخب ستاد توانایی ادامه تحصیل در رشته خود را نداشته باشد، می تواند به رشته دیگری در همان دوره و در سایر گروه های آموزشی تغییر رشته دهد. در صورتی که تغییر رشته، منوط به تغییر محل تحصیل دانشجو باشد، با تایید اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر سازمان امور دانشجویان، درخواست دانشجو در شورای موارد خاص مرکزی مطرح خواهد شد.

تبصره: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

تبصره الحاقی شاهد: برای دانشجویان شاهد و ایثارگر تغییر رشته با تشخیص ستاد شاهد و حد اکثر دو بار امکان پذیر است.

ماده ۲۴ - تغییر رشته از دوره های پایین به دوره های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع است ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می باشد به رشته هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵ - تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان پذیر است.

تبصره الحاقی شاهد: تغییر گرایش دانشجویان شاهد و ایثارگر مقطع کارشناسی ناپیوسته با تشخیص کمیته منتخب ستاد و برای یک بار انجام می گیرد.

ماده ۲۶ - میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی مصوب وزارت انجام می شود.

تبصره الحاقی شاهد: کلیه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی موظفند در هر نیمسال تحصیلی با انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر مطابق آیین نامه نقل و انتقال مصوب شورای طرح و برنامه شاهد موافقت نمایند. بهره مندی دانشجویان شاهد و ایثارگر از آیین نامه های مذکور مانعی برای استفاده از میهمانی و انتقال از طریق "آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره کاردانی، کارشناسی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی" نمی باشد.

ماده ۲۷ - انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸) و با کسب موافقت دانشگاه های مبدا و مقصد، فقط برای یک بار امکانپذیر است.

ماده ۲۸ - معادل سازی و پذیرش واحد های درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستور العمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است .

تبصره ۱ : به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

تبصره ۲ : معادل سازی دروس صرفا در شیوه های آموزشی هم عرض زیر صورت می گیرد:

الف) واحد های گذرانده ی دانشجوی حضوری به دوره های حضوری، نیمه حضوری یا غیر حضوری.

ب) نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیر حضوری.

ج) غیر حضوری به غیر حضوری.

تبصره الحاقی شاهد: انتقال توام با تغییر رشته یا گرایش برای دانشجویان شاهد و ایثارگر مطابق با تبصره های الحاقی به مود ۲۳،۲۵ و ۲۶ انجام ی گیرد.

تبصره الحاقی شاهد: پذیرش کلیه دروس قابل تطبیق، با نمره ۱۰ و بالاتر دانشجوی شاهد و ایثارگر میهمانی، انتقال و انتقالی توام با تغییر رشته توسط دانشگاه مقصد الزامی است.(تشخیص قابل تطبیق بودن دروس در صلاحیت گروه آموزشی دانشگاه قصد می باشد)

ماده ۲۹ - ملاک دانش آموختگی برای دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و نا پیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره : چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحد های درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حد اکثر ۲۰ واحد از درس هایی که با نمره ی کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می شود.

تبصره الحاقی شاهد: در صورت تایید کمیته منتخب، به دانشجوی شاهد و ایثارگر دو نیمسال فرصت داده میشود تا با گذراندن حداکثر ۳۰ واحد معدل کل خود را حداقل به ۱۲ برساند.

ماده ۳۰ - در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد درسی عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده ی وی ۱۲ یا بالاتر باشد، در این صورت می تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره ی کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحد های گذرانده شده داده خواهد شد

تبصره ۱ : در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحد های مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر شود.

تبصره ۲ : صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می شود.

تبصره الحاقی شاهد: در صورتی که میانگین نمرات واحد های گذرانده دانشجوی شاهد و ایثارگر منصرف یا محروم از تحصیل مقطع کارشناسی ۱۰ و یا بالاتر باشد و حد اقل ۷۰ واحد درسی را گذرانده باشد یک نیمسال جهت جبران معدل کل اعطا می گردد. مبنای محاسبه معدل ، می تواند دروس گذرانده مجاز با نمره بالای ۱۲ قرار بگیرد.

ماده ۳۱ - تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۳۲ - مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳ - این آیین نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم الاجرا است و تمام آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.

تعریف موارد خاص:

اتفاقات رخ داده در دوره تحصیلی دانشجو که خارج از اراده وی بوده و سبب بروز مشکلات تحصیلی گردیده که با مقررات و آئین نامه های آموزشی موجود قابل رفع نمی باشد و نیازمند رسیدگی بیشتر و قضاوت دقیق تر و ارائه راه حل منطقی تر است.

جدول اختیارات شورای بررسی موارد خاص (دانشکده / آموزشکده)

رای صادر کننده (کمیسیون استانی)	نوع مجوز	موارد خاص
کمیسیون دانشکده / آموزشکده	ادامه تحصیل	اجازه ادامه تحصیل به دانشجویان کاردانی و کارشناسی که با توجه به رعایت مقررات آموزشی در معرض اخراج قرار گرفته اند و به شرط آنکه میانگین کل شان کمتر از ده (۱۰) نباشد و بعد از آن دیگر مشروط نگردند. تبصره: در صورت مشروطی مجدد و وجود دلایل خاص به شورای بررسی موارد خاص استان ارجاع داده شود.
کمیسیون دانشکده / آموزشکده	ادامه تحصیل	موافقت با افزایش سنوات تحصیلی به مدت یک نیمسال برای دانشجویان کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و دو نیمسال برای دانشجویان کارشناسی پیوسته.
کمیسیون دانشکده / آموزشکده	ادامه تحصیل	موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلایل موجه و با ارائه مدارک مستند حداکثر یک سال برای ادامه تحصیل مراجعه ننموده اند و مشکلی از نظر مقررات نظام وظیفه نداشته باشند
کمیسیون دانشکده / آموزشکده	ادامه تحصیل	موافقت با حداکثر یک نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنوات برای دانشجویان دارای شرایط خاص و یا ارائه مدارک مستند.

جدول اختیارات شورای بررسی موارد خاص استانی (دانشکده ها و آموزشکده های تابعه دانشگاه فنی و حرفه ای)

رای صادر کننده (دانشکده / آموزشکده)	نوع مجوز	موارد خاص
کمیسیون استانی	ادامه تحصیل	۱- اجازه ادامه تحصیل به دانشجویان کاردانی و کارشناسی که با توجه به رعایت مقررات آموزشی در معرض اخراج قرر گرفته اراز رصت اعطایی توسط شورای بررسی موارد خاص آموزشکده/ دانشکده استفاده نموده اند به شرط آنکه میانگین کل شان کمتر از ده (۱۰) نبوده و دارای شرایط خاص باشند.
کمیسیون استانی	صدور مجوز انتقال	۱- اجازه انتقال موقت (میهمانی)، ف میهمان دائم و یا انتقال دائم از یک مرکز به مکز دیگری به دانشجویانی که بر اساس مقررات و آیین نامه های موجود واجد شرایط نمی باشند.
کمیسیون استانی	موافقت با تغییر رشته	۱- موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک رشته به رشته دیگر در همان گروه آموزشی و مقطع تحصیلی در صورتی که دانشجو دانشجو توانایی ادامه تحصیل در رشته فعلی خود را از دست داده باشد با حفظ حداقل نمره آزمونهای سراسری رتبه مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه و دوره مرتبط.
کمیسیون استانی	مرخصی بدون احتساب مدت سنوات پنج نیمسال	۱- موافقت با تقاضای کتبی دانشجویان خواهر مستند به گواهی پزشک متخصص با مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی آنان حداکثر به مدت پنج نیمسال (یک نیمسال قبل از زایمان و چهار نیمسال بعد از زایمان) در تمامی مقاطع تحصیلی.

نحوه تجدید نظر

چنانچه دانشجویی نسبت به آراء صادره در مرکز و یا شورای استانی درخواست تجدید نظر داشته باشد، ابتدا درخواست خود را به رئیس مرکز یا رئیس شورای استانی ارائه داده و سپس رئیس یا دبیر شورا آن را بررسی و در صورتیکه درخواست در مرکز یا شورای استانی قابل بررسی و تصمیم گیری نباشد وضعیت دانشجو را با ذکر دلایل مخالفت، به دبیرخانه شورای بررسی موارد خاص ستاد مرکزی دانشگاه به منظور انعکاس به شورای مرکزی سازمان دانشجویی ارسال نمایند.